LA JOCURILE OLIMPICE din MEXIC

Cîți din CRIȘANA?

Pași înainte în sportul de performanță

Făcînd un bilanț al rezultatelor obținute de sportivii din regiunea Crișana în 1965, putem trage concluzia că în acest an s-a muncit mai bine ca în trecut, că activitatea sportivă de performanță a făcut unii pași înainte. Ca urmare a unei munci de selecție mai judicioase și a îmbunătățirii calității procesului instructiv-educativ, o serie de sportivi din regiunea Crișana au devenit campioni naționali de juniori, iar alții au fost selecționați în loturi reprezentative ale țării. Sportivi ca *Margareta Costin, Eva Mesaroș, Cornelia Toma, Ioan Chiovari, Adalbert Toth* (atletism), campioana la sărituri de la trambulină (juniori) *Mariana Farcaș, Petre Mărcuțiu, Ecaterina Varga* și *Maria Boșca* (gimnastică), scrimerii *Tiberiu Pap, Tiberiu Baniai*, luptătorii *Iosif Moca* și *A. Fekete*, halterofilul *Mihai Chițac*, sînt numai cîțiva dintre tinerii din regiunea Crișana care s-au impus în activitatea competițională din ultima vreme. Pornind de la premisele acestui an, regiunea Crișana și-a propus să dea lotului nostru olimpic pentru Ciudad de Mexico cel puțin 10 sportivi. În secțiile de performanță din Oradea, Beiuș, Marghita, există numeroși juniori de perspectivă, cu calități deosebite, tineri care pot realiza progrese mari și deci să se impună atenției selecționerilor.

Dacă totuși sportul de performanță din regiunea Crișana nu se situează încă la nivelul posibilităților maxime (în special la Oradea) aceasta este o deficiență care își are originea în lipsa de preocupare manifestată, cu cîțiva ani în urmă, de către organele UCFS din localitate și de antrenorii unor secții. Experiența acestui an ne-a dovedit însă că se poate face mai mult în regiunea Crișana, chiar și cînd condițiile de pregătire nu sînt dintre cele mai bune.

Se poate mai mult la gimnastică

În regiunea Crișana există 10 secții afiliate la federația de gimnastică, dintre care opt cu o activitate oarecum continuă. Spunem oarecum pentru că în afara secțiilor S.S.E. și Voința din Oradea, celelalte (în special din regiune) există doar ...în scriptele federației. În Oradea sînt antrenori cu o bună calificare (Edmond Juncher, Elisabeta Pantici, Francisc Reti, Susana Bodor, Emeric Ban, Zoltan Balogh etc), *o bază de selecție corespunzătoare și, totuși, rezultatele nu sînt cele scontate. Cu excepția antrenorilor Juncher și Pantici, a căror activitate o putem evidenția, ceilalți nu-și aduc — cum ar fi firesc — contribuția la dezvoltarea gimnasticii în regiunea lor. Primul, în special, este foarte priceput, muncește cu multă pasiune. Este singurul, de altfel, care a ridicat sportivi de valoare* (Ecaterina Varga și Maria Boșca *au intrat în vederile federației, fiind sportive nominalizate) iar în prezent mai pregătește multe elemente de perspectivă.* Francisc Reti *lucrează de mai mulți ani la liceul cu program special de educație fizică și, deși are sală și condiții bune de pregătire, n-a dat totuși nici un sportiv de valoare. Ceilalți (Bodor, Ban, Balogh), deși au calificare superioară, nu-și aduc cu nimic aportul la dezvoltarea acestui sport în Oradea.*

Nu este mai puțin adevărat că nici biroul Consiliului regional al UCFS Crișana nu s-a preocupat în măsură suficientă — în ultimii ani — de acest sport olimpic. În toată regiunea Crișana nu există nici un covor de gimnastică și nici un centru pentru copii. *Nici comisia regională nu-și duce activitatea în mod corespunzător. Membrii ei n-au controlat și îndrumat secțiile din regiune și în consecință activitatea acestora se rezumă numai la orașul Oradea.*

Există sau nu bazin acoperit la Oradea?

Pentru cei ce nu-s din partea locului și care ar vizita bazele sportive din Oradea, li s-ar părea că înotătorii din acest oraș au la dispoziție un frumos și modern bazin acoperit. De fapt, un bazin acoperit există... dar nu pentru înotători (sau cel puțin n-a existat în ultimii ani), pentru că el a fost transformat în... baie comunală cu apă termală. Or, înot de performanță nu se poate face într-o apă cu temperatura de 35°. După numeroase insistențe din partea organelor UCFS din localitate s-a ajuns la o înțelegere : 3 zile pe săptămînă pentru sportivi, trei zile... baie. În sfîrșit — se pare — de la 1 ianuarie 1966 bazinul va fi folosit în scopul pentru care a fost construit.

Această stare de lucruri constituie una dintre explicațiile rezultatelor slabe obținute de înotătorii orădeni. Dar sîntem convinși că aceasta nu este singura cauză. La Oradea nu există nici un înotător cu categoria I de clasificare ! (Deși cu mai mulți ani în urmă, chiar înainte de construirea „bazinului minune", aici au fost sportivi de valoare, mulți dintre ei selecționați în loturile reprezentative. Care este situația în prezent ? La Oradea există două secții de înot (S.S.E. și C.S.O. Crișul) în care lucrează 3 antrenori : Emeric Freund, Al. Fekete și Viorica Chelemen. **Cei mai buni 25 de înotători din Oradea (categoria a II-a de clasificare) sînt în majoritate copii. Multe dintre recordurile regionale sînt deținute de copii, iar altele datează din anii 1951, 1959, 1960 etc. Iată cîteva cifre la fete : 100 m liber — 1:19,8; 200 m bras 3:18,4. Băieți : 400 m liber — 4:52,4 (din 1959); 100 m bras — 1:15,1 (din 1951) azi, cel mai bun rezultat 1:24,8; 100 m delfin (din 1960) — 1:09,4 — azi, cel mai bun rezultat 1:34,9. Aceste cîteva date sînt edificatoare asupra valorii actuale a înotului orădean. Situația natației orădene este inadmisibilă. Această stare de lucruri ar fi trebuit să dea de gîndit organelor UCFS locale și, în special, antrenorilor respectivi. Posibilități există ! Echipa de polo antrenată de Emeric Freund s-a clasat pe locul trei în campionatul național. Și — sîntem convinși — pregătirile nu s-au efectuat... pe uscat. Echipa a avut o pregătire constant bună în actualul campionat, dar problema creșterii de noi cadre a fost neglijată de antrenorul respectiv. Nu este cazul să se gîndească — din timp — și la viitor ?**

Mai trebuie arătat, că atunci cînd se muncește cu pasiune, cu simț de răspundere, se poate realiza mult mai mult. De pildă, antrenoarea V. Chelemen a lucrat — voluntar — timp de doi ani cu săritoarea Mariana Marcaș (și cu alți copii, la C.S.O. Crișul) și în acest an, sportiva respectivă a devenit campioană națională de juniori la platformă.

Boxul orădean în progres

În cele două secții de box din Oradea (A. S. Armata și C.S.O. Crișul) activează un număr de peste 70 sportivi legitimați. Obiectivele propuse pe anul 1965 au fost îndeplinite și chiar depășite de elevii antrenorului *Tiberiu Ács*, care funcționează la ambele secții. Orădenii au avut o frumoasă comportare în campionatul pe echipe, cîștigîndu-și dreptul de a participa în turneul final al competiției. Trei sportivi *(Gh. Vințe, Gh. Gologan* și *Al. Șerban)* au îndeplinit normele de clasificare pentru categoria I. Boxerii orădeni au cucerit și „Cupa Eliberării". Este îmbucurător faptul că se observă orientarea spre un box tehnic. Antrenorul respectiv este îndrăgostit de profesia aleasă și muncește cu multă pasiune. Totuși, un singur antrenor pentru 70 sportivi este foarte puțin ! Cu atît mai mult n-am înțeles de ce n-a fost încadrat cu ½ normă profesorul de educație fizică cu specializare box, *Alexandru Barna*, mai ales că prezența sa între pugiliștii orădeni ar fi fost foarte binevenită.

Mai trebuie arătat că nici condițiile de pregătire nu sînt cele mai bune. Reparația sălii (fără acrisire, cu un singur duș etc) a fost mereu amînată, deși fonduri pentru această lucrare au fost prevăzute. Este vorba de o neglijență condamnabilă.

Cînd se muncește cu pasiune...

În ultimii ani, Beiușul tinde să se afirme ca un important centru atletic. Atleți cunoscuți ca Vasile Mureșan *(decatlon),* Felicia Mîinea *(aruncarea suliței) au avut scris pe prima lor legitimație sportivă „S.S.E. Beiuș". Azi,* Ion Chiovari *(sportiv nominalizat) — 6,87 m la lungime (planificat 6,60),* Marcel Harabagiu *(junior și în anul 1966) — 13,56 m la triplusalt,* Gh. Popa-Bota *(4:15,9 pe 1 500 m),* Vanda Tempeanu *(născută în 1950) — 9,5 pe 60 mg, sînt numai cîțiva dintre atleții din Beiuș, care s-au făcut cunoscuți.*

Trebuie să spunem de la început că la Beiuș posibilitățile materiale (stadion, pistă, săli) sînt reduse, iar baza de selecție este insuficientă (în oraș nu există decît cîteva școli). Și, totuși, în asemenea condiții, secția de atletism a S.S.E. Beiuș obține rezultate dintre cele mai frumoase...

Explicația este pasiunea pentru atletism a profesorului FRANCISC MATEI și a celorlalți profesori de educație fizică (D-tru Tudor, Ion Ilea — *specializarea fotbal), care activează cu multă dragoste pe linia descoperirii și creșterii tinerilor atleți. Cu timpul, pasiunea acestor oameni l-a atras și pe președintele Consiliului raional al UCFS, prof.* Th. Păcaș *și astfel, la Beiuș, atletismul a „prins rădăcini". Cele necesare practicării atletismului au fost amenajate prin muncă voluntară. Dacă atleții din Beiuș nu beneficiază încă de cele mai bune condiții de pregătire, pasiunea, pe care profesorii lor le-au transmis-o, îi ajută să treacă peste aceste greutăți.*

Cuvinte de laudă se cuvin și antrenorului de lupte, Paul Gönczi, *de la Marghita (singura secție de lupte din mediul rural care activează în campionatul republican pe echipe). În secția pregătită de el activează cîțiva sportivi de valoare (crescuți la Marghita), dintre care* Iosif Moca *a fost deseori în lotul național.*

Paul Gönczi *este cunoscut în toată regiunea ca un neobosit activist pe tărîm sportiv. El a fost văzut deseori prin comunele învecinate, selecționînd elemente dotate pentru secția sa. Dintre tinerii descoperiți de el* Ioan Rați și Gheorghe Bodiș *au calități excepționale. Performanța realizată de luptătorii de la Marghita (locul III în campionatul pe echipe — seria a II-a) este meritorie și edificatoare.*

Sporturi olimpice neglijate

Deși în planul de măsuri întocmit de Consiliul regional al UCFS Crișana erau trecute o serie de măsuri, ca: „Asigurarea unui sistem competițional permanent", „Urmărirea — pe grafic — a antrenamentelor secțiilor de performanță". „Măsuri pentru realizarea planului de perspectivă pe 4 ani" *etc, am constatat o serie de rămîneri în urmă, ca urmare tocmai a neîndeplinirii acestor sarcini !*

Scrima orădeană, de pildă, care pentru J.O. de la Roma a dat lotului doi sportivi (Emeric Aroș și Ioan Szanto) azi nu are asigurat un sistem competițional corespunzător și, ca urmare, tinerii trăgători orădeni nu pot realiza progresul așteptat. Deși Oradea are și azi numeroși tineri de perspectivă (Tiberiu Pap, Adrian Goicu, Iuliu Verzan, Iosif Fechete, Eugenia Harabagiu, Mihaela Ionescu, Anton Băjenaru, Paul Poper, Maria Soloy, Aurel Cioară etc), aceștia nu se pot afirma din cauza lipsei de concursuri. Așa cum ne spuneau cei doi antrenori, Gheorghe Gylofolvi (S.S.E.) și Ioan Santay (C.S.O.), ultimul concurs oficial la care au participat tinerii scrimeri a fost la data de... 8 martie (??). Mai mult, la concursul organizat la Tg. Mureș, la care au fost invitați sportivii de la C.S.O. Crișul, aceștia n-au putut participa pentru că clubul nu avea bani pentru costul biletului de tren (cazarea și masa le erau asigurate de organizatori)!? Unde sînt fondurile prevăzute pentru această disciplină sportivă, căci deși sîntem la sfîrșitul anului, bugetul secției n-a fost cheltuit decît, cel mult în proporție de 60% ?

Un alt sport cu o veche tradiție la Oradea — luptele — are o soartă și mai grea. Din luna mai, secția de lupte a C.S.O. Crișul nu mai beneficiază de sala de antrenament care i-a aparținut și nici de o altă încăpere unde sportivii să-și efectueze pregătirile. În aceste condiții nici nu mai este de mirare că elevii antrenorilor Iuliu Pantici *și* Iosif Tojer *nu și-au îndeplinit obiectivele pe anul 1965.*

Performanțele atletice din Oradea sînt sub posibilități

Alături de juniorul Ioan Chiovari, **din Beiuș, care și-a depășit obiectivul de performanță pe anul 1965 la săritura în lungime, regiunea Crișana mai are încă 3 atleți nominalizați din Oradea :** Margareta Costin — **80 m g (se va specializa însă la pentatlon),** Eva Mesaroș **(100 și 200 m) și** Cornelia Toma **(înălțime și lungime). Trebuie să spunem — și nu fără păreri de rău — că dintre aceștia, numai Eva Mesaroș și-a realizat și chiar și-a depășit obiectivul pe anul în curs, dar numai la 200 m. Ea a avut planificat 25,8 și-a realizat 25,3 ; la 100 m : planificat 12,3 — realizat 12,4. Cealalte atlete au obținut rezultate mai slabe, și nu și-au îndeplinit obiectivele de performanță. Ba, mai mult, Margareta Costin a realizat o performanță inferioară celei obținută în anul 1964 (11,9 pe 80 m g planificat 11,3). Vorbind de performanțele acestei sportive, nu putem să nu amintim și de condițiile în care au fost realizate. Costin locuiește la Episcopia Bihor și este studentă la Institutul pedagogic din Oradea. Această distanță o parcurge zilnic, plecînd de acasă în zori și revenind noaptea. Și, nici C.S.O. Crișul Oradea, nici conducerea Consiliului regional al UCFS Crișana n-au contribuit cu nimic la îmbunătățirea condițiilor de pregătire ale acestei sportive nominalizată. Și totuși, la pentatlon, Margareta Costin a obținut 3782 p, ceea ce corespunde cu locul 7 în țară.**

Enumerînd și pe cei cîțiva juniori talentați, de perspectivă din Oradea (Traian Magheru — 18 ani — 1:59,8 pe 800 m și 4:11,0 pe 1 500 m, Florin Ardeleanu **— la a patra cursă în viața sa a realizat 4:17,4 pe 1 500 m — antrenor Gaspar Pop,** Octavian Tripon **— 2:04,4 la 800 m — antrenor L. Kiss,** Florian Andrieș **— la marș și** Elvira Sabo **— înălțime — antrenor Al. Szolnai) rezultatele promițătoare obținute de atleții orădeni se epuizează. Și, ținînd cont de faptul că la Oradea există condiții bune de pregătire (pistă corespunzătoare, materiale), că aci activează șase antrenori cu o calificare superioară** (L. Kiss și Irma Kiss, Al. Szolnai, Gaspar Pop, Paul Flora, Dumitru Mușat — **ultimul numai de cîteva luni), apreciem că rezultatele în sportul de performanță sînt mult sub posibilități. În acest sens, este edificator faptul că echipa regiunii Crișana a retrogradat în acest an din prima categorie a campionatului național pe echipe. Cerîndu-i o explicație pentru slaba comportare a atleților vicepreședintelui Consiliului regional al UCFS cu probleme tehnice, tov. Vasile Popa, acesta ne-a declarat : „Slaba** comportare în campionatul pe echipe **se datorește lipsei de responsabilitate a antrenorilor L. Kiss, Al. Szolnai, I. Kiss care, deși au fost avertizați de necesitatea pregătirii unor elemente la probele deficitare (400 m g, prăjină, greutate, fond și marș) în vederea competiției nu s-au ocupat de această problemă". Completînd această declarație cu părerea maestrei emerite a sportului,** Iolanda Balaș, **care a vizitat de curînd Oradea („rezultatele atleților din Oradea sînt slabe și datorită neînțelegerii** dintre antrenori") **avem o imagine mai clară asupra activității atletice de aci.**

În plus, mai trebuie arătat că absolvente ale I.C.F. (Maria Iuhas — chiar cu specializare atletism și Margareta Soliom) nu lucrează în specializarea lor și nici nu se interesează — așa cum ar fi firesc — de activitatea atletică.

De asemenea, mai există profesori de educație fizică a căror activitate în școală nu este corespunzătoare. Conform programei de învățămînt, în toate școlile și la toate clasele, se prevăd și unele probe atletice. Și totuși prof. Lucia Dumea n-a înscris la „Cupa școlarului" (o competiție cu scopul de a depista copii talentați) nici măcar un elev (!?). În asemenea condiții este greu de prevăzut că atletismul din Oradea va atinge curînd nivelul dorit.

A trecut primul an din cei patru care delimitează două ediții ale Jocurilor Olimpice.

Plenara Consiliului General al UCFS din ianuarie a.c. a apreciat că una din principalele sarcini în perioada actuală o constituie îmbunătățirea continuă a activității sportive de performanță. Planul de măsuri adoptat cu acest prilej prevedea ca sporturilor olimpice, îndeosebi celor individuale, să li se acorde o atenție deosebită.

Continuînd raidul întreprins de ziarul nostru pe linia oglindirii felului în care au fost îndeplinite sarcinile plenarei Consiliului General al UCFS din ianuarie a.c., ne-am propus ca obiectiv – REGIUNEA CRIȘANA.

Anul 1965 a însemnat și pentru regiunea Crișana începutul unei activități de pregătire în vederea viitoarelor J.O. de la Ciudad de Mexico.

Ce s-a realizat, în această direcție, la cîteva sporturi olimpice ca atletismul, gimnastica, boxul, scrima, luptele și natația ? Iată în rîndurile de mai jos răspunsul :

★ ★ ★

Aceste cîteva constatări din activitatea desfășurată la unele sporturi olimpice ne-au condus la concluzia că în regiunea Crișana s-a făcut un oarecare progres pe linia dezvoltării activității sportive de performanță. Dar, pentru ca sportivii din regiunea Crișana să poată participa la J.O. de la Ciudad de Mexico și să obțină rezultate dintre cele mai bune este necesar ca succesele obținute pînă acum să fie bine consolidate. Unor sporturi de bază, cu tradiție în regiune, ca atletismul, gimnastica, scrima, înotul, luptele, trebuie să li se acorde o mai mare importanță și deci și mai mult sprijin.

În regiunea Crișana există activiști sportivi entuziaști, cadre de specialitate cu o înaltă calificare, tineri sportivi cu calități deosebite. Se cere o muncă mai intensă, mai exigentă, care să ducă la dezvoltarea activității sportive de performanță, la creșterea continuă a rezultatelor și la apropierea lor de cele mai bune cifre internaționale. Numai astfel sportivii din regiunea Crișana vor putea fi selecționați pentru viitoarea ediție a Jocurilor Olimpice.

Pagină realizată de MIHAI TRANCĂ